

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Divja koza.

Po divjih samôtah pod strmimi vrhovi plešastih snežnikov pohaja zanimiva in lepa žival — divja koza. Pred človekom, svojim največjim sovražnikom, umaknila se je v mrzle puste višave, kjer so se gozdi skrčili v pritlikavo grmovje, kjer med razsednim skalovjem, po grobljah in rižah zelené sicer redka ali sočna in dišeča planinska zelišča. Divja koza je podobna domačej kozi, samó da je daljšega vratú, daljšega in bolj zatrepanega trupla, višjih in krepkejših nog, in pa da brade nima. A še bolj jo ločijo od domače koze črni okrogli rogovi, ki tik nad črnimi svetlimi očmi rastó naravnost. zgoraj pa so kljukasto nazaj zakrivljeni. Rdečkasto-rujava letna dlaka v jeseni zatemni in sim ter tjà se dobi po zimi vsa črna divja koza. — Živahna in brdka divja koza je ustvarjena za te kraje. Po najstrmejših čeréh pleza in skače neznano hitro in varno; po dlan širokej polici leti po pečevji, kakor bi jo nosil vihar; kraj globokih prepadov, kjer bi človek mislil, da ni prostora za njeno nogo, drví hitro kakor strela. Z jednim skokom puhne na štiri metre visoko strmino, z največjo lehkostjo šine preko pet metrov širok preduh in brez vse škode skoči v sedem metrov globoko brezno. V skoku se obdrži na skalici, ki bi jo človek lahko z roko pokril in obstreljena tudi na treh nogah pobegne po najstrmejših robovih loveu izpred oči.

Divja koza ni toliko plaha, kolikor previdna in oprezna žival. Izkušnja jo uči, da je človek njen najhujši preganjalec, zato je pred njim v vednem strahu, vedno se ozira in viha nos, najmanji sum jo požene na najvišje grebene. Če pa vidi, da je človek ne preganja, kmalu izgubi strah, postane krotka in se časih pomeša celó med domače koze, pasóče se po planinah.

Divja koza živi najraje v družbi. Nekdaj, ko so bile vse planine polne te živali, našlo se je večkrat v jednej družbi po 50—100 glav, a danes, ko je te živali vedno manjše število, dobi se redko še 10 glav v družbi.

Divja koza, naj se pase ali počiva, vedno misli na svojo varnost. Muleč travo, trgajoč sočno zelišče ali grizóč brstje, vsak čas preneha, vrže glavo kvišku, ogledava se, nastavlja ušesi in voha po zraku. Bodi si med pašo, bodi si med počitkom postavi se najstarejša koza na vzvišeno skalo ali na strmi greben za stražo, od koder pregleda vso okolico in opazi vsako nevarnost, ki se bliža od daleč. Ko ugleda kaj sumljivega, glasno zabrlizgne, skoči in pobegne na nasprotno stran, kakor blisk švigne vsa družba za njo in hipoma izgine, kakor bi se v zemljo udrla.

Ako divje koze zavohajo človeka, predno ga vidijo, postanejo jako nemirne, zbegano skačejo sem ter tjà, stezajo vratove, gledajo, slušajo in vohajo, ne vedoč, od katere strani jim pretí nevarnost, ne znajoč, na katero stran jim je treba pobegniti. Ko ugledajo sovražnika, zdrznejo se; nu, ako človek mirno stoji, postojé tudi koze in srpo upró oči vanj, ako se pa človek le malo gane, pobegnejo kakor strela.

Lov na divje koze je neizrečeno težavna in nevarna. Lovec mora biti trdnega, rekel bi železnega telesa, vaje vsakeršnih težav, ne sme se bati večdnev-

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)